



Katedra sociologie

Posudek vedoucího bakalářské práce

Magdalena Radimecká:
Transgenerační přenos agresivního chování v souvislosti s domácím násilím

Návrh hodnocení: *neprospěla*

Autorka zvolila vcelku standardní téma mnohokrát zkoumané v zahraničí i u nás (včetně příslušných kapitol Z. Podané v našich monografiích o domácím násilí). Datová základna čerpá z pilotní studie studentů, kde tato problematika zatím nebyla analyticky zpracována a kde zvolená sekundární analýza dávala šance na doplnění nebo zpřesnění stávajícího poznání. Na druhé straně, protože jde o práci bakalářskou, nebylo základním cílem nějaké prohloubení znalostí, ale spíše o procvičení schopností pracovat s daty a ověřovat relevantní hypotézy založené na teorii. Autorka bohužel opakovaně formuluje cíle velmi obecně a ambiciózně (analýza mechanismů přenosu, konfirmace kauzální hypotézy), za o stupínek realističtější lze považovat vymezení cíle na s.9, kde se sice mluví o vlivu, ale následně už je čtenář připravována na analýzu korelací.

V tomto ohledu práce celkově splnila cíl, jakkoli stále nese četné znaky přece jen začátečnického přístupu. I když správně volí teorii sociálního učení za východisko, celkem zbytečně připomíná další teorie, aniž by překročila rámec učebnicových výkladů. Pak už nezbývá prostor na podrobnější zpracování speciální literatury (a poznatků) o mezigeneračním přenosu partnerského násilí. Celkově se úvodní část jeví jako poněkud extenzivní.

Z metodologického hlediska je třeba připomenout, že odvozuje pouze tři dílčí hypotézy, setrvává ovšem na úrovni testování vztahů dvou proměnných, což představuje pouze základní úroveň analýzy. Plní tak sice minimální standard odpovídající bakalářskému stupni, ale takto nemůže dostát úkolu kontrolovat vliv dalších proměnných. Závěry práce jsou sice v souladu se současným stavem poznání, ale k jeho rozvoji podstatněji nepřispívají. V průběhu zpracování navíc vyšlo najevo, že dílčí korelace jsou slabé, proto bylo třeba vyzkoušet nějaké souhrnné míry. Ty přece jen ukazovaly určitý analytický potenciál, pro účely analýzy prostřednictvím kontingenčních tabulek byly hledány jednoduché formy řešení i přijatelné formy kategorizace. Slabinou tohoto přístupu je jeho zcela arbitrární charakter, což autorka nedokázala reflektovat, naopak vytvořené kategorie pojmenovala, čímž zcela zamlžila deskriptivní rozměr analýzy.

Snaha o upřesnění kontextu rodinného zázemí se rovněž nevydařila, protože autorka vybrala několik dílčích údajů z dotazníku (aniž by je nějak souhrnně interpretovala). Nejsou uvedeny tabulky, ale některé závěry budí podezření na chyby (71 % respondentů nevychází s matkou? – s.22). Je smutným faktem, že dobře míněná rada, jak práci rozumně rozšířit o jednoduchou deskriptivní analýzu, i v tomto případě vedla k zcela převráceným výsledkům.

Hledání cesty k tomu, aby práce vůbec nějaké korelace prokázala, odvedla autorku od hledání faktorů, které by naopak mohly korelace zastírat. Na jedné straně se ve výsledku vše jeví jako „mezigenerační“, jenomže čtenář si v závěru beztak začne klást otázku, proč vlastně jsou ty korelace poměrně slabé. Může ho napadnout i otázka, proč vlastně zkoumáme korelace prostřednictvím brutálně kategorizovaných dat. V diskusi se faktory navíc označují jako „environmentální“. Nikde se neuvažuje o tom, že jde o zkušenosti souboru vysokoškolských studentů.

Práce má i řadu technických nedostatků, na nadbytečnost některých tabulek (tab. 2 na s. 26) jsem autorku upozorňoval. V textu lze najít i další chyby, maximální hodnoty u škál odhadu rizika jsou 10 (jak je správně v tabulce), a ne 6 (text na s. 26). Matoucí je v tomto ohledu také informace na s.35. Rozdíl mezi

průměry bylo možno otestovat (31). Ani celková „estetická“ úroveň prezentace výsledků není na výši. Grafy nejsou příliš přehledné. Přílohy je nutno označit jako naprosto příšerné.

Práce velmi extenzivně a často nepřesně pracuje s odkazy. V závěrech se zcela zbytečně opakují východiska. Také popisovat znovu metodu práce je v tomto kontextu naprosto redundantní.

Předložená práce sice prokázala elementární schopnost autorky pracovat s literaturou i s daty z empirického výzkumu a v průběhu řešení posunula její dovednosti v této oblasti na vyšší úroveň, je třeba ovšem přiznat, že cesta to byla velmi komplikovaná. Spolupráce s vedoucím práce byla spíše epizodická, takže za podmínek časového stresu bylo třeba odstraňovat z práce evidentní chyby, a naopak nebylo reálné zkoušet třeba elementární kontrolu stability výsledků třeba tříděním třetího stupně nebo porovnáním průměrů. Opakovaný spěch při dokončování práce se projevil i v kvalitě odkazování nebo v podobě příloh práce. Obsahově tak práce nadále nevybočuje z pásma slabšího průměru, svojí kvalitou i rozsahem se ocitá na samotné hranici obhajitelnosti. S ohledem na výsledek minulé obhajoby nepředpokládám, že by výsledek mohl být nadějnější, proto rovnou navrhuji hodnocení stupněm **neprospěla**.

26. 8. 2023

Doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc.